

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.611/2015/5.
A tanács tagjai: . Kollár Márta a tanács elnöke
Tamáné dr. Nagy Erzsébet előadó bíró
. Wellmann György bíró
A felperes:
A felperes képviselője: jogtanácsos
Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselője: Varga M. Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés hatálytalanságának a megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I-II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítéletábrla
9.Pf.21.935/2013/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Törvényszék
28.P.21.642/2013/8.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá felhívásra az államnak 2.000.000 (kétmillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Cg. 13-06- cégjegyzék számú "B. Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság" (a továbbiakban: Bt.) beltagja az alapítás óta az I. rendű, kültagja 2006. március 1-től a II. rendű alperes. A Bt. 2008. április 2. napjától felszámolás alatt áll. 2004. július 23. napján az alperesek kölcsönszerződést kötöttek, amely szerint a II. rendű alperes az I. rendű alperesnek kölcsön adott 15.000.000

forintot. 2005. november 24. napján az alperesek a kölcsönszerződésüket írásban módosították. Rögzítették, hogy a szerződésmódosítás napjáig az I. rendű alperes 420.000 forint tőkét fizetett vissza svájci frankban a II. rendű alperesnek. Az I. rendű alperes a még fennmaradó 14.580.000 forint tartozása helyett 20.000.000 forint megfizetését vállalta a II. rendű alperes részére oly módon, hogy az eladásra kerülő B., K. B. út /2 helyrajzi szám alatti ingatlanra kötött adásvételi szerződés alapján neki járó 20.000.000 forintból elégíti ki a II. rendű alperest. A kölcsön visszafizetési határidejét 2007. január 31-re módosították.

- [2] Az APEH 2006. április 21-én kelt határozatával a Bt.-vel szemben nagy összegű adóhiányt és ehhez kapcsolódóan pótlékokat és adóbírságot jelentő fizetési kötelezettséget állapított meg. Miután a Bt. elleni végrehajtás sikertelen volt, a 2007. február 9-én jogerős határozatával az APEH az I. rendű alperest kötelezte mint az adótartozásért helytállni köteles beltagot a Bt. 91.708.548 forint végrehajtás alá vont adótartozásának megfizetésére.
- [3] 2007. február 2-án az alperesek között engedményezési szerződés jött létre, ebben rögzítették, hogy az I. rendű alperesnek az ingatlana eladásából fennálló 20.000.000 forintos követelése a II. rendű alperest illeti meg a II. rendű alperessel szemben fennálló tartozás rendezése érdekében. Az I. rendű alperesnek sem 2007. februárban, sem az azóta eltelt időben nem volt olyan vagyona, amelyből a felperesi követelést kielégíthetné.

A kereseti kérelem

- [4] A felperes kereseti kérelmében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság az engedményezési szerződés színleltségét állapítsa meg, másodlagosan pedig annak megállapítását kérte, hogy az engedményezési szerződés fedezetelvonó, ezért a felperessel szemben hatálytalan, emellett a bíróság állapítsa meg, hogy a Bíróság Gazdasági Hivatala Letéti Csoportjánál letétbe helyezett 20.000.000 forint teljesítési letét jogosultja a felperes. A kereseti kérelmét az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 207. § és 203. §-ára alapította.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében az elsődleges jogcím alapján helyt adott a keresetnek, a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.VI.20.508/2012/5. szám alatt hozott részítéletével a színleltség megállapítására irányuló elsődleges kereseti kérelmet elutasította, a másodlagos jogcím vonatkozásában pedig új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezte az elsőfokú bíróságot.
- [6] A felperes a megismételt eljárásban kérte a bíróságtól, hogy az

alperesek között létrejött engedményezési szerződés fedezetelvonó jellegét állapítsa meg azzal, hogy az a felperessel szemben hatálytalan a Ptk. 203. §-a alapján. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a vevő által az I. rendű alperes részére letétbe helyezett 20.000.000 forint jogosultja a felperes.

- [7] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Nem vitatták, hogy az I. rendű alperes vagyona nem fedezi a felperes követelését, állították azonban, hogy a Bt. felszámolása során fog kielégítést nyerni a hitelező, az I. rendű alperes pedig mögöttes felelős.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott és megállapította, hogy az I-II. rendű alperesek között 2007. február 2-án az I. rendű alperesnek a P. Kht. vevővel szembeni 20.000.000 forint összegű követelésének engedményezésére kötött szerződés a felperessel szemben hatálytalan. A bíróság a keresetet ezt meghaladóan elutasította. Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes a perben bizonyította, miszerint az I. és II. rendű alperesek között létrejött engedményezés során a II. rendű alperes rosszhiszemű volt. A II. rendű alperes tudott az I. rendű alperes jelentős adótartozásáról, emellett az I. és II. rendű alperesek élettársak. A megismételt eljárásban tehát kizárólag azt kellett vizsgálnia a bíróságnak, hogy az I. rendű alperesnek van-e más vagyona, amely a felperessel szembeni tartozását fedezi. Az I. rendű alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a felperesi követelést nem tudná kielégíteni.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak tartotta az I. rendű alperes azon védekezését, hogy a felperes a Bt. vagyonából kielégítést kaphat, így a mögöttes felelősség miatt a felperesnek előbb a Bt.-vel szemben kell a kielégítést megpróbálnia. Utalt arra, hogy az adóhatóságnak az I. rendű alperessel szembeni marasztaló határozata jogerőre emelkedett, ennek alapján az I. rendű alperes fizetési kötelezettsége fennáll.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megállapítási keresetnek tekintette, amely a szerződés fedezetelvonó jellegének és a felperessel szembeni hatálytalanságának megállapítására irányult, figyelemmel arra, hogy a korábbi másodfokú ítéletet követően a bírói letétből a felperes részére kiutalásra került a 20.000.000 forint. A felperes másodlagos kereseti kérelmét erre tekintettel a bíróság elutasította.

- [9] Az elsőfokú ítélet ellen az I-II. rendű alperesek nyújtottak be fellebbezést.
- [10] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett

rendelkezéseit helybenhagyta. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával hozta meg érdemi döntését, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokkal egyetértve, a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján hozta meg döntését. Az alperesek fellebbezésére tekintettel a másodfokú bíróság kifejtette, hogy álláspontja szerint az adós ellen indított felszámolási eljárás kimenetelének a per eldöntése szempontjából nincs érdemi jelentősége. Az adóhatóság azért kötelezte az 1997. évi CXIV. törvény 101. § (1) és (3) bekezdéseire utalással a 90. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperest a tartozás megfizetésére, mert az adóssal szemben a behajtás iránti eljárás eredménytelen maradt. Erre tekintettel az alperesek kérésével szemben a felszámolási eljárás kimenetelének bevárására a tárgyalás felfüggesztése sem indokolt.

- [11] A másodfokú bíróság szerint a II. rendű alperest illetően azt kellett a bíróságnak vizsgálnia, hogy a II. rendű alperes vonatkozásában az engedményezési szerződés fedezetelvonó jellege megállapítható-e, ezt a perben a felperes bizonyította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélettel szemben az alperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet. Ebben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet nem tett eleget a tényállás teljes körű felderítésére vonatkozó kötelezettségnek és a levont jogi következtetések sem helytállóak. Az alperesek mindvégig állították a per folyamán, hogy az engedményezési szerződés azért jött létre, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperesnek korábban nyújtott kölcsönét visszakaphassa. Az engedményezés tehát ellenérték fejében történt. A Bt. vagyonának értékesítését követően a felszámolási eljárásban a felperes a követelését megkaphatja, ha ez teljesül, az I. rendű alperes mögöttes felelőssége megszűnik. Erre tekintettel a tárgyalás Pp. 152. §-a szerinti felfüggesztésének van helye.

Az I-II. rendű alperesek tagadták, hogy élettársi kapcsolatban állnának. Bár van közös kiskorú gyermekük és vannak közös vállalkozásaik, ténylegesen nem éltek együtt és vagyonközösséget sem tartottak fenn. Erre tekintettel az I. és II. rendű alperes vonatkozásában a Ptk. 203. § (2) bekezdésében foglalt vélelem nem alkalmazható.

- [13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [15] A jogerős ítélet a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetések is helytállóak. Az eljárás során azt kellett a bíróságnak vizsgálnia, hogy az alperesek között létrejött engedményezési szerződés a felperessel szemben hatálytalan-e. Az eljáró bíróságok ebben a körben helyesen alkalmazták a Ptk. 203. §-ában, illetve az 1/2011. PK véleményben foglaltakat. A periratokból egyértelműen megállapítható, hogy amikor az I. és II. rendű alperesek megkötötték az engedményezési szerződést, ezt már jóval megelőzően megindult a Bt., illetve az I. rendű alperes ellen az adóeljárás.

Az I. rendű alperessel szemben az adóhatóság 2007. január 31-én hozott marasztaló határozatot, miután a Bt.-vel szemben a végrehajtás sikertelen volt. Az I. és II. rendű alperesek között az engedményezési szerződés 2007. február 2-án jött létre, a felperes követelése tehát az igény állapotában volt (PK vélemény 3. pont). A PK véleményben foglaltak abban a kérdésben is teljesültek, hogy az I. rendű alperesnek nem volt és nincs is olyan vagyona, amelyből a felperes követelését kielégíthetné (4. pont). Az I. rendű alperes a per során mindvégig arra hivatkozott, hogy a felperes követelése a Bt. elleni felszámolási eljárás során fog megtérülni. Ez azonban mindössze annyit jelentett volna az I. rendű alperes szempontjából, hogy a Bt.-től megtérült vagyon vonatkozásában az I. rendű alperes mögöttes felelőssége megszűnt volna és a felperes vele szemben a megtérült vagyoni részre végrehajtást nem indíthatott volna. Az eljáró bíróságok helytállóan mutattak rá arra, hogy a Bt. elleni felszámolási eljárás folyamatban léte, illetve annak kimenetele a jelen ügyben nem releváns. Az I. rendű alperessel szemben az adóhatóság önálló jogerős határozatot hozott, így az I. rendű alperes által a vagyona csökkentésére kötött megállapodásnak a felperessel szembeni hatálytalanságát e perben vizsgálnia kellett a bíróságoknak. Az I. rendű alperes a felperesi követelést összecszerűségében nem vitatta.

- [16] Az alperesek hivatkoztak arra is, hogy nem minősülnek a Ptk. 203. § (2) bekezdése szerint hozzátartozóknak (élettársaknak). Ennek a perben csak annyiban van jelentősége, hogy abban az esetben, ha az I. és II. rendű alperesek nem élettársak, úgy nem kell vélelmezni a II. rendű alperes rosszhiszeműségét. Nem neki kell bizonyítania, hogy nem volt rosszhiszemű, hanem a felperesnek kell bizonyítania a perben azt, hogy mint szerző fél rosszhiszemű volt, vagy ingyenes előnyhöz jutott. Az eljáró bíróságok azonban helytállóan utaltak arra, hogy az I. és II. rendű alperesek részéről az élettársi kapcsolat fennállása is megállapítható. Nem tagadták, hogy közös gyermekük van, közös vállalkozásokat működtetnek és a

tanúvallomások (K. M., T. Z.) is igazolták, hogy a felek között szoros érzelmi és gazdasági kapcsolat állott fenn. Az I. rendű alperes jegyzőkönyvbe mondta más, ellene folyó eljárásban, hogy hazamegy az "élettársához". A II. rendű alperes a Bt. kültagja volt, a II. rendű alperes társasága vitte tovább a Bt. tevékenységét, amikor a Bt. felszámolás alá került. Az I. rendű alperes tehát tisztában volt az I. rendű alperes fennálló tartozásaival. Abban az esetben, ha az alperesek között az élettársi kapcsolat fennállása nem lenne bizonyított, az engedményezési szerződés akkor is fedezetelvonó lenne, mert a II. rendű alperes tudott a felperes fennálló követeléséről az engedményezési szerződés megkötésekor, illetve tudott arról, hogy az I. rendű alperesnek más vagyona a felperesi követelés kielégítésére nincs. Az I., II. rendű alperesek közös vállalkozást működtettek, közös gyermekük született. A Kúria a Pfv.VI.20.508/2012/5. számú részítéletében a peradatok alapján azt is rögzítette, hogy a II. rendű alperes a Bt. elleni végrehajtás során vevőként jelentkezett. A II. rendű alperes tehát tudott az I. rendű alperes tartozásáról és arról is, hogy a tartozásnak nincs más fedezete, mint az 20.000.000 forint, amelyet az I. rendű alperes az ingatlana vevőjétől kap.

- [17] A II. rendű alperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy a szerződés fedezetelvonó jellegének megállapítását kizárja az a tény, hogy korábban kölcsönt nyújtott az I. rendű alperesnek, így a 20.000.000 forint átengedése ellenszolgáltatás ellenében történt.
- [18] Az 1/2011. PK vélemény 5. pontja szerint az ellenszolgáltatás fejében nyújtott vagyontárgy vonatkozásában is fennáll a fedezetelvonás abban az esetben, ha visszterhes ügyletkötés kapcsán megállapítható, hogy a kötelezettnek más vagyona a követelés kielégítésére nincs, illetve az aki az I. rendű alperestől vagyoni juttatásban részesül a PK véleményben foglalt feltételeknek megfelelően rosszhiszeműnek minősül, vagyis tudott arról, hogy az ő kielégítése a felperes követelésének fedezetét elvonja. Másrészt az is megállapítható, hogy az I. rendű alperes a még fennmaradó 14.580.000 forint tartozása helyett vállalta 20.000.000 forintnak a II. rendű alperes részére történő megfizetését a 2005. november 24-én kelt kölcsönszerződés módosításban, tehát a II. rendű alperes ingyenes juttatásban is részesült volna.

Záró rész

- [20] A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályban fenntartotta.
- [21] Az alperesek felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért az alperesek a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó

Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni a felperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltségét, ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján a jogtanácsosi munkával arányban állóan állapította meg.

[22] Az alperesek illetékfeljegyzési jogban részesültek, de pervesztességükre tekintettel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. §-a alapján kötelesek egyetemlegesen megfizetni külön felhívásra az államnak a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2016. április 5.

. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k.
előadó bíró, dr. Wellmann György s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző